

KHÔI PHỤC DÂY THẦN KINH NHỜ TỬ XƯƠNG

Theo một nhà nghiên cứu người Canada, một thí nghiệm dù tiến hành sai cũng có thể mang lại phương pháp mới điều trị bệnh đa xơ cứng tế bào thần kinh.

Bệnh nhân bị đa xơ cứng được cấy ghép tế bào gốc tủy xương tương tự như tế bào gốc được cấy cho các bệnh nh

Theo một nhà nghiên cứu người Canada, một thí nghiệm dù tiến hành sai cũng có thể mang lại phương pháp mới điều trị bệnh đa xơ cứng tế bào thần kinh.

Bệnh nhân bị đa xơ cứng được cấy ghép tế bào gốc tủy xương tương tự như tế bào gốc được cấy cho các bệnh nhân mắc bệnh bạch cầu đã thuyên giảm bệnh một cách thần kì.

Ngay cả tiến sĩ Mark Freedman thuộc đại học Ottawa cũng không chắc chắn về nguyên nhân của sự việc. Ông cho biết: “Bệnh không chỉ thuyên giảm ở một bệnh nhân, mà trong gần 7 năm nó cũng không hề tái phát”.

Bệnh đa xơ cứng tế bào thần kinh hay còn gọi là bệnh MS đang khiến khoảng 1 triệu người trên toàn cầu phải chịu đựng. Hiện nay vẫn chưa có thuốc chữa. Nó có thể khiến một người đau ốm nhẹ nhưng lại khiến những người khác bị liệt mãi mãi. Bệnh nhân có thể bị tê liệt, một hoặc nhiều chi yếu đi, mất thị lực tạm thời hoặc hoàn toàn hay khiến bệnh nhân đi lại không vững.

Freedman là chuyên gia điều trị bệnh MS. Ông muốn tìm hiểu cách thức bệnh phát sinh. Ông đã thực hiện một thí nghiệm trong đó các bác sĩ đã hủy hoại tủy xương và cả hệ thống miễn dịch của bệnh nhân mắc MS. Sau đó tế bào gốc có tên tế bào gốc tạo máu (hematopoietic stem cell) được lấy từ tủy xương rồi cấy trở lại cơ thể bệnh nhân.

Phát biểu tại hội nghị chuyên đề tế bào gốc tại Viện sức khỏe quốc gia Hoa Kỳ, Freedman nói: “Chúng tôi không tìm kiếm biện pháp cải tiến. Nghiên cứu thực chất là nhằm khởi động lại hệ thống miễn dịch”.

Cũng theo ông, một khi bệnh MS đã được chẩn đoán “chúng ta đã đánh mất cơ hội quý báu. Chúng ta cho rằng cần phải khởi động lại hệ miễn dịch rồi quan sát bệnh tiến triển. Biện pháp đó hoàn toàn thất bại”.

Khôi phục tế bào gốc

Người ta cho rằng tiêu hủy tủy xương sẽ cải thiện các triệu chứng trong vòng một năm. Nhưng rốt cuộc MS là căn bệnh tự miễn dịch, trong đó tế bào của hệ thống miễn dịch lại nhầm lẫn tấn công màng chất béo myelin bảo vệ dây thần kinh.

Bệnh nhân khi đó mất khả năng di chuyển bởi dây thần kinh mỏng kết nối các tế bào thần kinh với nhau bị teo nhỏ. Bệnh chỉ tiến triển theo chiều hướng tốt sau khi điều trị được 2 năm.

Freedman công bố trong hội nghị chuyên đề về 17 bệnh nhân được ông tiến hành cấy ghép. Ông

nói: “Chúng tôi phải khiến căn bệnh hoạt động lại”. Bệnh nhân không phát triển một số dạng thương tổn não đặc trưng của bệnh MS. “Chúng tôi đang chứng kiến bệnh nhân hồi phục”.

Các bệnh nhân mắc MS thường có những biến đổi khó dự đoán về triệu chứng cũng như diễn biến căn bệnh, do đó Freedman cho biết nhóm nghiên cứu của ông phải tìm hiểu bệnh nhân rất lâu trước khi họ có thể tuyên bố chính xác cái gì đang diễn ra. Ông nói: “Chúng tôi đang cố tìm ra điều gì đang diễn biến, và cái gì có thể khởi nguồn cho việc khôi phục”.

Ông đã tìm thấy một số chỉ dẫn có thể giúp bác sỹ điều trị MS bằng cách sử dụng thuốc nhằm ức chế hệ thống miễn dịch. “Những người bị sưng tấy nhiều là những người được lợi nhiều nhất từ biện pháp điều trị. Cần phải bị sưng tấy ở một mức độ nào đó”. Theo Freedman, trong khi sưng tấy là quá trình hủy hoại myelin, cơ thể lại cần hiện tượng đó để khôi phục.

Tế bào miễn dịch tiết ra các hợp chất gọi là cytokine. Cytokine có liên quan đến sưng tấy, chúng cũng có thể ra chỉ thị tái sinh cho các tế bào, thậm chí là tế bào gốc.

Bản thân biện pháp chữa trị nói trên rất nguy hiểm. Đã có một bệnh nhân tử vong khi hóa chất được sử dụng để tiêu hủy tủy xương đã hủy hoại cả gan của anh ta.

Bài do Tiến sĩ Trần Mạnh Hùng, M.A., S.T.D cung cấp

Trà Mi chuyển ngữ